І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

21

РІК LXVIII. Ч. 76. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, [illegible]-го КВІТНЯ (APRIL) 1962 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 76. VOL. LXVIII.

АРҐЕНТИНІ ЗАГРОЖУЄ НОВА КРИЗА УРЯДУ

Буенос Айрес. — В Арґентині прийшло знов до непорозуміння між представниками збройних сил і президентом Хозе Марія Ґідом. Близькі до уряду кола повідомляють, що три секретари збройних сил натискають на президента, щоб підписав чотири нові декрети. Якщо президент цього не зробить, то його мали б нагнати. Ці нові зарядження президента мали б бути такі: 1) Вибори нового президента мали б відбутися негайно; 2)Скасування останніх конґресових і самоврядних виборів; 3) Заборона перонізму і комунізму і 4) Уряд мав би взяти під свою контролю всі провінції, щоб можна було контролювати всі дії пероністів. Давніше військові кола були проти вчасних президентських виборів, але тепер змінили свою думку в цій справі, бо побачили, що Конґрес діє заповільно для очищення політичної атмосфери. Якщо б президент Ґідо погодився діяти згідно з домаганнями військовиків, то повідомлення про вибір нового президента мало б бути ще в квітні, а вибори були б переведені до кінця липня. Скрайні ліві і праві партії не мали б права брати участи у виборах. Три секретарі збройних сил розмовляли з президентом Ґідо дві години, але про цю конференцію не видано жадного комунікату. Військо стягає до столиці окремі з'єднання, щоб не допустити до виступу пероністів і комуністів. Збройні сили в цілій країні є в поготівлі. В різних місцевостях заарештовано тих осіб, які могли б протестувати проти нових потягнень уряду. Поліція хотіла увійти навіть до дому брата колишнього президента професора Сільвія Фрондізі, але він не впустив поліцистів, бо вони не мали судового дозволу. Президент Ґідо хоче йти середньою дорогою і не порушувати конституції при розв'язуванні нової політичної кризи. Але ситуація загострюється, бо зближається 1-ий травня, коли вибрані на губернаторів пероністи мали б перейняти урядування. Голосний прихильник політики „середини дороги" міністер внутрішніх справ Рудольфо Мартінец зрезиґнував, бо не погоджувався на те, щоб уряд перебирав контролю над всіми провінціями, щоб таким способом поборювати пероністів. Поліція обіцяє опублікувати список заарештованих осіб. Уряд заявив, що він не хоче перебирати контролю над всіми провінціями, але з поінформованих кол твердять, що це є можливе. До столиці привезли літаками 3.000 вишколених вояків до можливої боротьби на вулицях Буенос Айресу. На стратегічних становищах вже розміщено військові з'єднання. Декуди вже закрито бюра перонівської організації. Заборонено відбувати віча пероністам. Витворилася така ситуація, що президент Ґідо може вибирати між такими рішеннями: підписати ті 4 декрети, що їх предложили представники збройних сил; зрезиґнувати, або не зробити ні цього ні того, тоді його військовики — наженуть.

ВЕЛИКОДНІ СВЯТА В НЮ ЙОРКУ

Святочний Великодній настрій у світовій метрополії Ню Йорку підкреслюють хрести, сформовані із освітлених вікон нюйоркських хмародерів. Вечорами і ночами ці хрести видні не тільки з літаків, але теж із навколишніх мостів і шляхів.

УСІМ НАШИМ ЧИТАЧАМ І ГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРНИМ СТИЛЕМ, БАЖАЄМО — ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

Західня Німеччина не є проти розмов ЗДА з СССР у справі Берліну

Париж. — Західньо - німецький міністер закордонних справ д-р Ґ. Шредер, під час свого перебування в Парижі на нарадах міністрів закордонних справ шістьох держав Спільного Господарського Ринку, заявив на обіді з дипломатичними кореспондентами, що Західня Німеччина не противиться інформаційним розмовам, що їх ЗДА ведуть із Москвою в справі Берліну. Шредер підкреслив виразно, що Німеччина не поділяє в цій справі становища Франції, дармащо вона розуміє, що Франція не хоче брати участи в будь-яких розмовах „під тиском погроз". Шредер звернув увагу, що не треба забувати, що З'єдинені Держави несуть головний тягар оборони Берліну і взагалі Західньої Европи та що вони добровільно зобов'язались вести війну в обороні свободи Західнього Берліну, отож мусять доказати власним громадянам, що вони вичерпали всі можливості розв'язати проблему Берліну мирно. Д-р Ґергард Шредер відмовився критикувати оприлюднений пресою новий американський проєкт мирної розв'язки конфлікту за Берлін, обмежившись до завваги, що є в ньому „деякі дуже добрі моменти". Заяву Шредера вважають за спробу протидіяти тим голосам західньо - европейської і американської преси, які ніби перебільшували західньо - німецьку опозицію проти згаданого нового американського проєкту.

МОСКВА ВІДКЛИКАЛА МАРШАЛА КОНЄВА З БЕРЛІНУ

Москва. — Совєтський уряд, повідомивши про це офіційно одним реченням без подання ніяких причин, відкликав маршала Івана С. Конєва зі становища команданта совєтських збройних сил у Східній Німеччині та призначив на його місце його заступника, генерала Івана І. Якубовського. Конєв вернувся на своє становище першого заступника міністра оборони маршала Родіона Маліновського. Іван Конєв, який має тепер 64 роки, кол. командант збройних сил комуністичного військового бльоку держав т. зв. Варшавського пакту, що охоплює СССР і його европейських сателітів, був призначений до Східньої Німеччини на кілька днів перед встановленням у Берліні „муру ганьби". Загально пояснювали це, як десигнування Кремлем на те становище одного з найбільших совєтських стратегів із політичним досвідом з уваги на тодішнє раптове загострення східньо-західніх відносин. Вневдовзі після збудування того внутрішньо-берлінського муру — президент Кеннеді вислав до Західнього Берліну, як свого персонального представника генерала Лушіюса Клея. Теперішнє відкликання маршала Конєва західні коментатори вважають за совєтську реакцію на відкликання генерала Клея із Західнього Берліну, як черговий тактичний крок сповидного „відпруження атмосфери" довкола справи Берліну. Правда, совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, який тепер перебуває з офіційними відвідинами в Югославії, відмовився відповісти на запит закордонних журналістів, чи дійсно в справі Берліну настало відпруження. Він ствердив, що Совєти надалі готові підписати з Східньою Німеччиною сепаратний мир, але що вони воліють поладнати справу Берліну мирно; СССР — заявив він — не поставив ніякого твердого терміну, до якого часу має бути мирно поладнана справа Берліну, бо на його думку — заявив Громико — існують шанси знайти одинаково в Берлінській справі, як і справі міжнародного роззброєння компромісову полагоду. „На жаль — додав він — західні держави не виявляють відповідного реалістичного підходу". Ген.-полк. Іван Якубовський був совєтським командантом в Східній Німеччині від квітня 1960 до 10 серпня 1961 року. — Про сучасну міжнародну ситуацію коротко згадав також Нікіта Хрущов у своїй великій промові в минулий четвер 19 ц.м. на конґресі Комсомолу в Москві. Він нахвалявся, що „могутність Совєтського Союзу, як і могутність цілого соціялістичного табору прохолоджують гарячі голови імперіялістів-капіталістів". Зігнані з цілого СССР комсомольські делеґати влаштували Хрущову 15-хвилинну овацію.

Генеральний секретар Об'єднаних Націй поїде до Москви

Об'єднані Нації. — Офіційно оповіщено, що У Тант, генеральний секретар Об'єднаних Націй прийняв запрошення приїхати до Совєтського Союзу і поїде туди з кінцем серпня або початком вересня ц. р. Відбудеться це коротко перед відкриттям нової сесії Генеральної Асамблеї у вересні цього року. Західні коментатори гадають, що та візита У Танта в Москві вплине на те, чи Совєти закладуть своє „вето" проти вибору У Танта на постійного генерального секретаря Об'єднаних Націй, бо термін того його тимчасового посту минає в квітні наступного року. Зрештою, обидва попередні генеральні секретарі Об'єднаних Націй, Триґве Лі і Даґ Гаммершилд, також кількакратно відвідували Москву, проте це не перешкодило Совєтам вести проти них безцеремонну завзяту кампанію на терені Об'єднаних Націй з отвертим висловлюванням їм свого недовір'я. У Тант має відвідати теж весною - літом цього року Польщу й Чехословаччину. Комуністична Мадярщина теж запросила його, але він ще їй на це не відповів. Взагалі У Тант має в пляні велику програму цьогорічних подорожей: в травні і в липні до Женеви на тамошні конґреси аґенцій Об'єднаних Націй, далі — до Швеції і Данії, Норвеґії, Фінляндії, Британії й Ірляндії.

ЗДА ПРОВЕЛИ ПЕРШУ УСПІШНУ СПРОБУ З ПОВІТРЯНОЮ РАКЕТОЮ

Кейп Канаверал, Флорида. — В четвер дня 19 квітня тут проведено першу успішну спробу випущення повітряної ракети „Скайболт". Випущено цю далекосяжну ракету в повітрі з бомбардувального літака типу Б-52 і вона потрапила близько визначеної їй на відстані 1000 миль цілі. Військові кола зв'язують із цією ракетою великі надії, бо її можна буде вистрілювати на ворожу територію з існуючих уже тепер бомбардувальних літаків, які оперуватимуть поза цією територією далеко від наміченої цілі і водночас будуть забезпечені перед оборонними засобами ворога. Важливість цієї нової зброї теж у тому, що вона продовжить існування дотеперішніх типів бомбардувальних літаків і не актуалізує конечности будувати нові бомбардувальні літаки, достосовані до умов, створених новими засобами протилетунської і протиракетної оборони. Ракета „Скайболт" має бути готова для повного використування в бойових операціях уже в жовтні 1964 року. Її конструюють і працюють над її розвитком й удосконаленням рівночасно різні американські компанії. У своїй основі ракета „Скайболт" подібна до ракети „Поляріс", що її випускають з підводних човнів. Один бомбардувальний літак нестиме чотири ракети „Скайболт", які будуть прикріплені під крилами бомбардувальника і випускані під час лету із кожної бажаної висоти.

„Здобути мир без ужиття сили, — це нереальне бажання" — Бирк

Вашинґтон. — Емеритований адмірал, колишній шеф морських операцій Арлі А. Бирк, промовляючи на Конґресі Дочок Американської Революції, твердив, що Америка і Захід хворіють на якийсь комплекс, що боїться вжити сили, і тому були невдачі на Кубі, в Кореї, Суезі і в Ляосі. Бирк казав, що „ми вживаємо сили компромісово, отак між мрією і дійсністю". Внаслідок того є „нереальне бажання здобути у світі мир без ужиття збройної сили", що стало небезпекою для вільного світу. „Ніхто не знає, чого ми хочемо, бо і ми самі не знаємо, що зробимо", — казав адмірал, який рекомендував „щиро, свідомо і рішуче покористуватися силою у всіх її видах, щоб вирішити курс міжнародних подій у модерному світі". Президент вислав був свій привіт Конґресові Дочок Американської Революції.

Віце-шеф штабу армії про протиракетну зброю

Ню Йорк. — Віце - шеф штабу армії генерал Барксдейл Гемлетт, промовляючи на прийнятті Товариства Вест Пойнт, сказав, що армія вірить в те, що можна мати практичну зброю проти далекосяжних ракет. Він казав, що така зброя є конче потрібна, бо тільки вона разом із офензивною зброєю може спричинити те, що ворог не матиме відваги атакувати. Ген. Б. Гемлетт заявив, що до успішної оборони проти ворожої небезпеки є конечна цивільна оборона, це значить, що населення повинно мати протирадіяційні становища, в яких населення могло б сховатися на випадок, якщо б не вдалося знищити атакуючого ворога поза межами ЗДА.

Вибирають нових астронавтів

Вашинґтон. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації заявив, що незабаром мають вибрати нових 10-ох астронавтів, які мали б літати на ракеті „Джіміні". Цих астронавтів мають вибрати з досвідчених пілотів, які літають на джетах, головно з-поміж тих, що літають на більшій висоті. Це можуть бути військові або цивільні летуни у віці до 35-ох років, а високі до 6-ох стіп. Як бачимо, умови є гостріші від тих, які ставили до астронавтів проєкту „Меркурій", бо полковник Ґленн мав 37 років, коли його вибрали на астронавта. Проєкт „Джіміні" матиме ракети, що важитимуть більше як три тонни, це значить майже два рази більше, як ракети типу „Меркурій". Проєкт „Джіміні" має такі цілі перед собою: 1. довести до того, щоб ракети могла зустрінутися в повітрі; 2. випробувати впродовж одного тижня, як діє на людину перебування в просторах, де не діє притягання Землі. Космічна Адміністрація має вислати кабіну „Френдшіп 7", в якій літав довкола Землі полковник Ґленн на виставку на Бермуди, до Еспанії, Англії, Ніґерії, Занзібару, Австралії і Мехіко, бо ті країни співпрацювали під час здійснювання проєкту „Меркурій".

У Конґо погіршились шанси замирення з Катанґійською провінцією

Леопольдвіль. — Шанси замирення між центральним урядом Конґа та сепаратистичною провінцією Катанґою значно погіршились. Після кількатижневих безплідних розмов конґолійського прем'єра Сиріля Адулі з конґолійським президентом Мойсе Чомбе, Сиріль Адуля виїхав в минулу середу на 10-денний відпочинок до провінції Еквадор. Тоді Чомбе рішив теж вертатися до своєї столиці Елізабетвілю. Але конґолійський уряд пробував цьому перешкодити. Коли літак, що ним мав летіти Мойсе Чомбе, хотів вже вистартувати з летовища, раптом заступили йому дорогу пожежні водовози. На літаку були разом із Мойсе Чомбе 22 цивільні пасажири. Пільот завернув літак до ганґару, а пасажири заапелювали до місії Об'єднаних Націй, щоб вона інтервеніювала в конґолійських властей. Шеф тієї місії Роберт Ґардінер з Ґани дістав негайне доручення від генерального секретаря ОН У Танта, вимогти на конґолійському урядові, щоб він дотримав свого, даного Мойсе Чомбе приречення, що Чомбе зможе вернутися до Катанґи, коли йому захочеться. Цей інцидент ще більше погіршив атмосферу для замирення між названими конґолійськими діячами та ліквідації сепаратистичного руху в Катанзі. Чомбе вже вернувся до столиці Катанґи Елізабетвілю.

Совєти настоюють на атомовий мораторіюм без контролі

Женева. — Валеріян Зорін наполягав в минулий четвер 19 квітня ц. р. на 17-членній Женевській конференції роззброєння, щоб ЗДА погодились на плян вісьмох невтральних учасників тієї конференції, як на базу переговорів, що забороняв би всякі ядрові експерименти, і на цій підставі відмовились від переведення заповідженої на кінець цього місяця нової серії своїх атмосферичних ядрових детонацій. Американський представник Артур Дін і британський Джозеф Ґодбер з свого боку запитували Зоріна, як він приймає принцип, що всякі підозрілі потрясені землі мають бути перевірювані міжнародною контрольно-інспекційною комісією. Західні представники твердили, що в отій невтральній пропозиції говориться про таку контролю, але Зорін заперечував цьому і запевняв, що, згідно з невтральною пропозицією, така контроля може відбуватись тільки на „запрошення" збоку держави, на території якої має переводитись контроля. Тоді Артур Дін ще раз заявив рішуче, що ЗДА не дозволять, щоб СССР обманув їх знову і під придуманою покришкою „погіршеної міжнародної ситуації" несподівано знову перевів власні ядрові експерименти. Зорін твердив демагогічно, що „серед гуку пробних атомових детонацій не можна буде вести успішних переговорів про роззброєння", залякуючи цим невтральних учасників конференції. Проте позиція Заходу залишилась незмінною. З'ясував її ще раз британський прем'єр Герольд Мекміллен, який заявив у парляменті, що він не може переконувати Америки, щоб вона не переводила ядрових експериментів, коли СССР не хоче погодитись на міжнародно-контрольну систему, що ґарантувала б договір в цій справі.

Франція готується до розправи з своїми терористами в Альжирі

Париж. — На першому засіданні нового французького уряду Жоржа Помпіду, що відбулося під головуванням президента Шарля де Ґоля в минулу середу, обміркувано загрозливу ситуацію в Альжирі з тамошнім безперервним терором збоку французьких екстремістів та прийнято низку постанов щодо енергійнішого, як дотепер, поборювання його. На місце генерала Шарля Ейллера призначено головним командантом французьких збройних сил в Альжирі дотеперішнього команданта тамошнього летунства, генерала Мішеля Фурке, відомого з своєї відданости президентові де Ґолеві, який рішуче протиставився був короткотривалому військовому бунтові в Альжирі в квітні мин. року. Рішено повести рішучу акцію проти Тайної Військової Організації в Орані, найсильнішій фортеці тієї організації в Альжирі і для тієї цілі скріплено тамошній гарнізон під командуванням генерала Моріса Каца до 10.000 вояків та вислано туди дальші підкріплення. Рішено перекинути до міст Альжиру й Орану більші континґенти військ з-посеред 40.000-ої міліції, яка зберігає лад на провінції. Водночас вислано до Альжиру міністра альжирських справ Люї Жокса. Жокс перевів у минулий четвер в Альжирі наради з тамошніми генералами про рішучі заходи для приборкання терористів.

Республіканці гостро критикують Кеннеді за його тактику в справі сталі

Вашинґтон. — 19-го квітня спільний провід республіканців в Конґресі видав окрему заяву, в якій гостро критикує президента Кеннеді за те, що він покористувався такою політичною владою в спорі уряду з сталеварнями, якою досі ніхто з його попередників не користувався. Республіканський конґресовий провід твердить, що Президент надужив своєї влади проти тих сталеварень, які збільшили були ціну на сталь на $6 від тонни. Республіканці ставлять під сумнів, чи Президент мав право надуживати своєї влади, щоб взяти під контролю уряду всі ланки вільного громадянства на основі свого власного осуду, не зважаючи на закон. В заяві республіканський конґресовий провід наводить такі пункти проти уряду президента Кеннеді: 1) Федеральна Торговельна Комісія негайно повідомила, що почне слідство проти сталеварень і накладатиме на них кару по $5.000 денно; 2) Департамент Справедливости заговорив про слідство про порушення протитрестового закону; 3) Податковий уряд заговорив про те, що виступить проти сталеварень за те, що вони забагато сум відтягають від оподаткування на платні для своїх урядовців; 4) Сенатська Протитрестова Комісія повідомила про слідство проти сталеварень; 5) Аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій вночі будили урядовців сталеварень, щоб довідатися від них, чи сталеварні збільшили ціну на сталь. Таких оскаржень в заяві є 9, але урядові аґенції спростовують ці обвинувачення, заявляючи, що вони не згідні з правдою. Цю республіканську заяву підписали 4 сенатори з сенатором Евереттом МекКінлі Дірксеном на чолі і 6 конґресменів із конґресменом Ч. А. Галлеком на чолі.

Колишні Кастрові старшини вишколюють повстанців у ЗДА

Вашинґтон. — З кол кубинських втікачів повідомляють, що на Флориді і в Порто Ріко колишні офіцери кубинського диктатора Кастра вишколюють повстанців, щоб у відповідний момент почати збройну акцію проти теперішнього режиму на Кубі. Цей вишкіл, як твердять кубинські інформатори, триває від минулого літа, і незабаром має бути закінчений. Акція проти Кастра мала б початися в корисний момент, можливо тоді, коли на Кубі вхопить за зброю місцеве населення, змушене до того економічною кризою та політичним переслідуванням. Але ці вишколювані на Флориді повстанці не мають жадного відношення до уряду ЗДА. Серед вишколюваних є багато таких, яких не допущено до інвазії минулого року тому, що вони, хоч і були протикомуністами, то були прихильниками деяких соціяльних пунктів Кастрової революції.

В АМЕРИЦІ

● **Президент** і пані Кеннеді 29-го квітня прийматимуть обідом в Білому Домі всіх тих науковців, які дістали нагороди Нобеля і живуть в Західній Півкулі. Пізніше будуть такі прийняття в Білому Домі: для французького міністра культури Андре Мальро, дипломатичного корпусу і високих військовиків; пані Кеннеді прийматиме пізніше жінок сенаторів і конґресменів, випускників тієї приватної школи, де вчилася пані Кеннеді та для закордонних студентів. 8-го травня пані Кеннеді має хрестити атомовий підводний човен „Ляфаєт". Президент із родиною святкує Великдень на Флориді.

● **Нюйоркський кардинал** Френсіс Спеллман пожертвував дол. 5,000 на звільнення кубинських полонених із тюрми на Кубі. Три зі звільнених в'язнів відвідали кардинала в його резиденції, і він виписав їм чек на дол. 5,000. В'язні були звільнені на кредит. Кастро жадає за всіх 1,119 полонених суму дол. 62 мільйонів.

● **Нюйоркський губернатор** Нелсон А. Рокефеллер промовляв на зборах Крайової Конференції Республіканських Жінок у Вашинґтоні і після того вітався з 1000 жінок через подання руки. Жінки заявили, що він є „чарівним і чудовим" в поведінці, і твердили, що його розвід не матиме впливу на його політичну кар'єру, хоч і признались до того, що зараз після розводу були „злі на губернатора". Але були і такі між жінками, які воліли б на кандидата на президента Ніксона або сен. Голдвотера, і які гадають, що Рокефеллер пошкодив собі розводом.

● **Секретар оборони** Роберт МекНамара, зізнаючи в конґресовій комісії торговельної фльоти, заявив, що немає оправданої причини на те, щоб уряд своїми субсидіями допомагав будувати приватні пасажирські кораблі. Деякі конґресмени підтримують приватні корабельні лінії, які домагаються, щоб уряд допоміг збудувати два великі пасажирські кораблі типу С. С. Юнайтед Стейтс, які під час війни могли б перевозити військо.

● **У Фордгемському** університеті в Ню Йорку студіюють два 20-річні близнюки Даґлес Філіп і Кеннет Гарвей Філдси і вони вже третій семестер є найкращими студентами в клясі, що нараховує 195 студентів. Даґлес здобув 98.25 точки, а Кеннет — 98 точок. Даґлес є першим учнем, а Кеннет стоїть на другому місці.

У СВІТІ

● **В Австралії** наробило великого шуму і викликало гострі опозиційні до уряду голоси видалення китайського авто - водія Віллі Вонґа за нелеґальний в'їзд та перекинення його, проти його волі, почерез кордон в Гонґ Конґу, назад до комуністичного Китаю. Насильне репатріювання до Портуґалії грозить трьом портуґальським морякам, що втекли з портуґальського корабля в австралійському порті в листопаді мин. року, як опозиціоністи до режиму Олівейри Салязара.

● **Комісія для людських справ в Об'єднаних Націях** рішила в минулому тижні звернутись із закликом до всіх держав, щоб вони шанували людські права без уваги на расу, стать і релігію. Пройдено до денного порядку над пропозицією Совєтів, щоб у тому заклику зазначено, що атеїзм треба трактувати нарівні з усіми релігіями.

● **Між Белґією і Конґо,** між якими в грудні мин. року приверено дипломатичні взаємини, щораз кращі відносини. Бельгія заявила готовість поширити свою фінансову й технічну допомогу для Конґа. Щоб координувати ту допомогу з акцією Об'єднаних Націй в Конґо, генеральний секретар ОН У Тант делеґував до Брюселю кол. голову місії ОН в Конґо д-ра Ліннера. Але Бельгія і Конґо не хочуть, щоб бельгійська допомога велась під фірмою ОН. Бельгія оплачує тепер 1.400 вчителів в Конґо і 900 техніків з різних ділянок.

● **Совєтський Союз** уділив до цього часу азійсько - африканським країнам і Кубі допомоги разом на дол. 6,500,000,000. В останньому часі ті народи щораз більше нарікають на поганий совєтський товар і на аґітаторів, які приїздять разом із товаром.

● **Голляндська преса,** покликаючись на відповідні постанови та настрої урядових кол, таврує Америку за те, що вона в своїх посередницьких заходах щодо мирної полагоди голляндсько - індонезійського конфлікту за Західню Ґвінею, нехтує волею 600,000 автохтонних папуасів. Голляндія вимагає для них права самовизначення, а Індонезія, яка боїться, що папуаси не голосуватимуть за приєднання до Індонезії, є проти того.

● **Московська „Правда"** виявила у великій статті поденервування кремлінських диктаторів успіхами Америки в африканських країнах. „Правда" нацьковує африканські народи, щоб вони не довіряли американській фінансовій і технічній допомозі, яка насправді є „імперіялізмом доляра" та „гіпокризією". Особливо дратує большевиків, що Америка висилає до Африки муринських співаків і музик та приймає на студії африканських студентів, призначуючи їм стипендії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Зброєння чи роззброєння

З'єдинені Держави виступили в Женеві на 17-членній конференції роззброєння з новим пляном триступневого „генерального й тотального" роззброєння, обрахованого приблизно на 9 років. Впродовж того часу мали б бути не тільки редуковані наземні війська, але й нищені воєнні кораблі, літаки та ракети, нівечена атомова зброя й заведені контрольні заходи проти несподіваної атаки. А після несповна одного десятиріччя не стало б у світі регулярних збройних сил на суходолах, у повітрі, на морях і під водою, а була б тільки місцева поліція і міжнародне військо Об'єднаних Націй для береження вічного миру. Щоб приєднати большевиків до такого пляну, Америка зрікається навіть своєї первісної вимоги, таврованої Москвою як шпигунська затія, щоб перед кожною стадією роззброєння устійнювати докладно наявний збройний стан. Замість переведення, так би мовити, контрольної інвентури збройного стану в усіх державах, ЗДА погоджуються на контролю тільки „зразків" окремих родів зброї в деяких „зонах" країн, де переводиться зброєння. Проте, дуже сумнівно, чи й така поступка Москві, що хворіє на патологічний страх перед шпигунами, спонукає Москву прийняти той американський плян. Її власний плян встановлення раю на землі передбачає тільки чотири роки для скасування всіх військових бюджетів, знищення всієї зброї на світі, скасування всіх армій, всіх повітряних і морських збройних сил, закриття всіх військових шкіл і спалення всіх військових уніформ. І все це — очевидно! — без ніякої міжнародної інспекції та контролі, з повною можливістю знищену про людське око зброю негайно заступити новою.

Покищо до такого „вічного миру" ще дуже далеко. Покищо маємо не роззброєння, а зброєння. У той самий день, коли в Женеві відчитувано новий плян генерального й тотального роззброєння, у Вашингтоні Палата Репрезентантів прийняла найвищий в мирному часі в історії світу оборонний бюджет на кругло $48 більйонів, з підвищенням сум на всі три роди зброї, від звичайної зброї для суходільного війська до вдосконалених далекосяжних ракет із атомовими стрільнами та атомових підводних човнів включно. Новий військовий бюджет прийнято 388 голосами „за", без жадного спротиву. Ухвалено теж в деяких категоріях суми вищі, аніж цього хотів сам уряд, наприклад, для вдосконалення бомбовиків далекого засягу, які можуть перевозити атомові бомби з такою швидкістю й на такій висоті, що практично є недосяжними для протилетунської зброї. Американські законодатці виявили ще раз велике зрозуміння для нинішньої загрозливої міжнародної ситуації, для актуальної небезпеки збоку агресивного совєтського мілітаризму, для конечности не дати себе випередити большевикам у перегонах у зброєнні.

Бо нема і не може бути ніякого роззброєння, і перегони у зброєнні триватимуть доти, поки не зліквідовано їхньої причини, якою єдино є російсько-большевицький імперіялізм, сполучений з комуністичним месіянізмом. Вже й на попередній Женевській 10-членній конференції роззброєння в 1960 році, після розбиття подібної лондонської конференції в 1957-му році, ЗДА погодилися відділити політичні проблеми від проблеми роззброєння. Це була така сама помилкова й нелогічна поступка Москві, як теперішня, згадана вгорі, поступка у справі міжнародної контролі. Ці поступки мусять викликати в Москві враження, що Америці залежить на мирові за всяку ціну. А втім, прийняття водночас 48-більйонового військового бюджету освідомлює Москву, що Америка не є ані слаба, ані безборонна. Коли новий плян міжнародного роззброєння, хоч і багато тверезіший від большевицького, все одно пропагує утопію, то оборонна ухвала Конґресу є виявом політичного реалізму.

Молодь бунтується

У понеділок 16-го квітня ц. р. в кремлівському з'їздовому палаці у Москві почався 14-ий з'їзд „Всесоюзного ленінського комуністичного союзу молоді", — режимної організації, що її коротко називають „комсомолом" і що, згідно з офіційними даними, нараховує 19.000,000 членів. Відкриття з'їзду пройшло за стереотипним порядком, незмінним на протязі багатьох років — вибором до почесної президії всієї „Президії ЦК КПСС на чолі з товаришем Хрущовим" і виступом представника Президії ЦК, який відчитав стереотипне привітання комсомолові, що його „делегати і гості вислухали з величезною увагою". В цьому привітанні, як і на всіх попередніх з'їздах, підкреслено цілий ряд ударних завдань для комсомолу, передусім вимогу, щоб комсомольці включилися в „боротьбу за поліпшення сільсько - господарської продукції" і зосередили свої сили „на вирощуванні високих урожаїв кукурудзи, цукрового буряка, бобових" і т. д. Подібними закликами були сповнені й доповіді першого секретаря ЦК ВЛКСМ С. Павлова, і виступи інших промовців, між ними секретаря ЦК ЛКСМ - України — Юрія Єльченка.

Усі ці заклики переривано хвилями „тривалих оплесків" 3.860 делегатів з'їзду. Можливо, що ці оплески й були виявом захоплення учасників з'їзду, певних, що їх на таку роботу не пошлють, але настроїв усієї комсомольської маси вони не віддавали. Про те, чим живе загал не тільки совєтської молоді, але й комсомолу, говорили цілком конкретно і перший секретар ЦК комсомолу Павлов, і інші промовці на з'їзді.

Із яким то „запалом" комсомольська молодь іде працювати в сільському господарстві свідчать наведені Павловим приклади з Таджикістану. Минулого року 70 випускників Таджицького університету і педагогічного інституту відмовилися їхати на призначені їм місця праці. А один із випускників інституту написав до міністра освіти: „Я не працюю, ходжу, як божевільний, готовий на кожен проступок, але в сільський район не поїду". Як уявляє собі молодь життя в уже побудованому комунізмі, може свідчити зацитований Павловим факт із Житомирщини, де один комсомольський пропагандист доводив, що „при комунізмі жінки матимуть по 12 суконь, чоловіки по 7 костюмів, а робочий день триватиме тільки дві години". На підтвердження таких настроїв серед комсомольців Павлов цитував навіть вірші молодих комсомольських поетів, які вголос мріють про те, що „вже незабаром усю роботу виконуватимуть десятки ґудзиків, а людям залишатиметься приємність мчатися авторакетами на Крим, їздити безплатно таксівками і їсти все, що захочеться — безплатно по ресторанах.

У зв'язку з цим велика частина доповіді Павлова була присвячена проблемі боротьби з поширеними серед молоді „пережитками минулого" — пияцтвом, хуліганством, „рвацтвом" і дармоїдством. Закликаючи „випалювати залізом" такі „мерзотності" і нарікаючи на формальне ставлення до цієї справи комсомольських оперативних відділів і „народних дружин", Павлов рівночасно закликав комсомольців до „особливо тісної співпраці з органами міліції, суду і прокуратури".

Ці, як і інші наведені Павловим з різних ділянок життя, зокрема літератури, фільмового мистецтва, а то й релігії, факти і приклади доводять, що совєтській молоді ані трохи не імпонують ставлені їй компартією кукурудзяні та бурякові перспективи, ані теж захвалювана роля допоміжних органів безпеки, і що вона у чимраз більшому числі тікає то в стиляжництво, то в модернізм, то в „хуліганство", відмовляючись від праці в колгопах і на підприємствах, відкрито глузуючи із розмальовуваних у програмі КПСС „достатків" комуністичного ладу.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ ...

ХІРУРГІЧНА ОПЕРАЦІЯ НАЙВИЩОГО СУДУ

Якщо приймаємо, що своїми рішеннями Найвищий Суд ЗДА лікує різні недомагання громади і громадян, уділюючи відповідні порції справедливости, то цим разом він провів справжню операцію над американською політичною системою. Хірургія серця — назвав це один часопис.

Після довгої, тихої роботи Найвищий Суд знову дав про себе знати рішенням, яке струснуло політичним, партійним чи й прямо соціяльним почуттям нації. Може звучить це невинно, те рішення з 26-го березня 1962-го року, коли читати сухі слова, але змістом увійде воно в політичну історію країни. Міністер правосуддя — генеральний прокурор ЗДА вже висловив думку, що буде воно „милевим каменем на шляху розвитку репрезентативної системи правління".

Почалося з того, що одинадцять мешканців підміської частини Нешвілу в стейті Теннессі, в тому числі й сам посадник міста, внесли до федерального суду позов, в якому твердили, що стейтова леґіслятура, занедбавши перевести новий пропорційний поділ виборчих округ, порушила їх конституційні виборчі права і через те не забезпечено рівної охорони права згідно з чотирнадцятою поправкою до Конституції. Позовники домагалися, щоб федеральний суд визнав старий пропорційний поділ з 1901-го року за неконституційний, щоб заборонив вибори на його підставі і т. д.

Федеральний суд не розглядав справи по суті. Він вирішив, що його юрисдикція не дозволяє взагалі розглядати такий позов, і тому відкинув його. Справа опинилася в Найвищому Суді. Цей Суд теж не входив у суть справи, але рішив, що громадяни стейту Теннессі мають право заперечувати пропорційний поділ своєї стейтової леґіслятури перед федеральним судом. Оце й усе критичне рішення. Суд виразно сказав, що не займався справою, в який спосіб „допомогти" позовникам-громадянам, бо це буде справою нижчого федерального суду, якщо після переведеної розправи справді ствердить, що їхні конституційні права порушені.

Найвищий Суд — цих „дев'ять старих мужів", „дев'ять мудреців", „дев'ять, що понад законом" або „дев'ять мало що не тиранів" — цим разом виступав у числі вісім, бо один захворів. Це була немаловажна обставина, бо в останніх роках Суд рідко коли рішав однозгідно, тож кожний голос набирав особливої ваги. Цим разом також не було однозгідности, та, хоч у користь рішення голосувало шість суддів, між двома опонентами був ветеран і найстарший віком суддя Фелікс Франкфуртер, і його написана опінія була повна гострих слів.

В традиції американської системи ретельно зберігається засади розподілу влади. Одна — між федеральним урядом і стейтовими: це власне за найдалі йдучі стейтові права „включно з відокремленням від Унії" ... йшла кривава Громадянська війна. Друга засада — це строгий розподіл влади між трьома її галузями, виконною, законодавчою та судейською.

Обидвох цих засад торкнувся Найвищий Суд у своєму рішенні. Але, торкнувшись, чи порушив? Є вже численні голоси, що закидають Найвищому Судові порушення. Можна не дивуватися, що вони з-поміж репрезентантів Півдня. Це очевидне порушення нашої доктрини про поділ влади, завважує джуньйор сенатор з Джорджії, коли Суд приймає, що неактивність леґіслятури (занедбання рішити про новий пропорційний поділ) підлягає судовому процесові... Це небезпечне рішення, додає сенатор з Південної Каролайни, бо воно „змірає велетенськими кроками до сильної федеральної влади"... А для сенатора із Міссіссіпі рішення було „шокінґом", бо воно порушує баланс між функціями законодавчої, виконної та судової влади, і є нападом на дуалістичну систему влади федерально - стейтової... Всі ці голоси — а таких є багато — з демократичного табору Півдня. Тільки республіканський конґресмен із Теннессі „захоплений" рішенням.

Перша оцінка прийшла в межах права, конституції, політичних традицій, демократичних засад американської системи... Але всім, бодай політикам і партійним діячам, задивленим у шанси недалеких виборів, ясно було, що наслідки останнього рішення Найвищого Суду будуть практичного порядку. А втім, як звичайно, сам позов, хоч покликувався на конституційні права, мав на увазі практичні домагання.

За конституцією стейту Теннессі, і також інших стейтів, стейтова леґіслятура, тобто законодавча влада, визначає виборчі округи. Вона ділить територію стейту на підставі перепису населення так, щоб визначена територіяльна округа з подібним числом населення вибирала одного представника до законодавчої влади, до стейтової леґіслятури чи федерального Конґресу. Але рух населення постійний, тож конституція Теннессі вимагає, щоб леґіслятура перечисляла населення і відповідно визначала новий пропорційний поділ кожних десять років. Леґіслятура стейту Теннессі не робила цього від 1901 року. Тимчасом останні десятиліття принесли великі зміни в стані людности, які позначились головно великим ростом міст і підміських поселень. В результаті вийшла значна перевага виборчої сили сільських виборчих округ, які з далеко меншим числом населення вибирають таке число репрезентантів, як міські округи з куди більшим числом населення. Проти цього й протестували позовники. А суд дав право федеральним судам вислухувати такі позви.

Якщо переведено б новий пропорційний поділ на підставі останніх даних перепису населення, то наслідки для майбутніх виборів могли б бути значні. Так, у загальному, республіканці можуть втратити трохи голосів на півночі й заході країни, де традиційно фармерські голоси йшли на їх користь. Тепер міста матимуть більше голосу. На півдні може бути навпаки. Там власне республіканські партії ростуть швидким темпом по містах, тож і матимуть більші шанси у виборах. Можуть і негри скористати в новому укладі виборчих сил.

Немає сумніву, що тепер почнуться спори за новий пропорційний поділ виборчих округ, стейтових, а то й федеральних. Сподіваються їх у понад 25-ох стейтах.

Також можна думати, — а голоси деяких стейтових губернаторів дають для цього підставу, — що різні стейтові леґіслятури проведуть новий поділ, не чекаючи спорів. У деяких південних стейтах думають над змінами конституцій так, щоб тільки нижча палата леґіслятур вибиралась на підставі пропорційности, а вища, як Сенат, мала завжди рівне число репрезентантів з кожної округи. В такий спосіб хочуть бодай частинно забезпечити традиційну рівновагу ... Ще довго не заспокоїться країна після останнього рішення Найвищого Суду.

Суддя Франкфуртер, критикуючи рішення, сказав, що це — „масове відкинення всього досвіду минулого ..." Але поступу не можна стримати: політична система, навіть змагаючи до послідовного осягнення основної мети — демократії, постійно розвивається. А чи розвиток не несе в собі постійного зривання з минулим?

(юст)

БЕРЛІН У КВІТНІ

Берлін. — Німцям або громадянам країн вільного світу можна дістатися до Західнього Берліну двома способами: залізницею чи автомобілем через територію так званої Німецької Демократичної Республіки і — літаком. Але людина з пашпортом „бездержавного" (французи пишуть „апатріде", що значить „без батьківщини" — слово гірке для еміґранта) має лише шлях у повітрі. Тож сідаю в літак Британської Летунської Компанії і дивлюся, тільки не на небо, а з неба на землю, де біля малесеньких будинків ворушаться, мов комашки, люди.

Літак підноситься все вище, ми вже над хмарами, що творять дивовижні краєвиди — з горами, долинами, темними лісами і ріками. Чи так воно є в дійсності, чи це моя фантазія розгулялася, — не знаю.

Та ось хмари зникають, і я бачу згори, як міняється краєвид: замість клаптиків поля, що належить різним господарям у Західній Німеччині, появилися великі смуги — латифундії. Це — колективізовані землі у Східній Німеччині, де селян загнано в колгоспи так, як у нашій Україні. Незабаром літак уже кружляв над Берліном, з його парками, озерами й каналами. З летунської площі беру таксі, яке довозить мене до готелю, а відтіль іду пішки — оглядати місто.

Вперше довелося мені побувати в Берліні 40 років тому, в 1921-му році. Тоді було тут посольство Української Народної Республіки, яке після підписання договору Німеччиння з Совєтською Росією в Рапалльо (16-го квітня 1922 року) передано Москві. Тоді в Берліні не було ніяких слідів війни, життя йшло більшменш нормально, і комуністична партія не була небезпекою. Яка ж страшна зміна настала в колишній столиці Німецької імперії через 40 років!

Іду містом і не пізнаю. Тут колись була славна Курфюрстенштрассе з пишними будинками і багатими крамницями. Тепер — навколо пустарі. Доходжу до руїн „Церкви Спомину", що була розбита бомбами. Коло неї збудували церкву в модерному стилі, а руїни залишили „на спомин" прийдешнім поколінням про світову війну.

Здалека бачу „Колону Перемоги" з золотою фіґурою грецької богині Ніке. Дорога до тієї колони, поставленої після перемоги німців у війні з Францією 1870-71 рр., веде через парк — Тірґартен. Але які маленькі деревця в цьому парку! Причина дуже проста: після катастрофи Німеччини в 1945-му році людність Берліну не мала палива і вирубала дерева в парках, щоб рятуватися від холоду. Теперішній парк насаджений пізніше, і дерева ще не виросли як слід.

Колись в „Алеї Перемоги" стояли статуї князів Бранденбурґу, пізніших королів Пруссії. Тепер цих статуй не видно: мабуть, їх поховали в музеях, щоб не згадувати володарів колишньої військової монархії, що найбільше покладалася на фізичну силу. Це ж король Пруссії Фридрих Великий, приятель Вольтера і французьких філософів доби освічености, викував сентенцію, що стала правилом усіх мілітаристів: „Бог помагає сильнішим батальйонам".

Роздумуючи над марнотою світу („суєта суєт і всяческая суєта"), доходжу до муру, збудованого в серпні 1961 року комуністами, щоб відділити вільний Західній Берлін від Східнього, підпорядкованого Ульбріхтові. Комуністична пропаґанда так пояснює, чому цей мур збудовано: треба охоронити людність комуністичного сектора, щоб „імперіялісти" не викрадали людей і не забирали їх на визиск в „капіталістичну неволю". На світовому конкурсі брехні (коли б хтобудь улаштував подібне змагання) цей пропаґандивний вибрик Ульбріхта напевно дістав би найвищу нагороду.

„Мур ганьби" в Берліні — це найкраща пропаґанда проти комуністичного режиму. Він ріже живе тіло Берліну. Щоб люди не вискакували з домів, які стоять на межі совєтського сектора, комуністи звеліли виселити мешканців, і вікна й двері забито дошками, а мур обплутано колючим дротом. Берлінський мур — це морально - політична поразка комуністичного режиму в очах цілого світу. Тепер туристичний рух до Західнього Берліну з усіх країн світу збільшився, і перше питання туристів — „де той мур?".

Людність Західнього Берліну спокійна, і про своє життя в „череві комуністичного кита" берлінці не говорять. Після 13-го серпня деякі мешканці почали були з Берліну виїжджати на Захід. Тепер положення стабілізувалось, і вертаються назад ті, що залишили Берлін, а також приїздять нові мешканці.

Сенат Західнього Берліну зменшив податки для населення міста і створює різні соціяльні та культурні вигоди для людности. Енерґійний голова міста В. Брандт каже, що Західній Берлін мусить бути не тільки найбільшим промисловим центром Німеччини, але також найважливішим культурним осередком країни.

Viator

Прапори поневолених народів

Перед нами тоненька книжечка „Флеґс ов де кептив нейшенс", яку зладив і видав Роберт Е. Ремсей — член редакційної колеґії часопису „Денвер Кетолик Реджистер". Про нього згадували ми на сторінках „Свободи" вже кілька разів, як про щирого приятеля поневолених Москвою народів.

Читаєте вступне слово, і не можете здержати зворушення від теплоти слів, що свідчить про те, як глибоко розуміє цю трагічну проблему автор. Пригадуючи велику параду Американського Леґіону, що відбулася минулого року в Денвері під час крайової конвенції, коли то перший раз у ЗДА несено прапори поневолених Москвою народів, Роберт Ремсей закликає інші великі американські організації — Лицарів Колюмба, Шрайнерів, Ветеранів Закордонних Воєн, Скавтів, — щоб вони під час своїх парад також носили ці прапори, так довго, аж поки не впаде в поневолених комуністами країнах кривавий прапор із серпом і молотом.

Р. Ремсей радить, як і де набути ці прапори, щоб кожна станиця Американського Леґіону, якого він є членом, мала їх в часі Тижня Поневолених Народів і виставляла у вікнах міських установ та крамниць.

У книжечці в абетковому порядку вміщено прапори 13-ох країн і під ними інформації про кожну з цих країн: дещо з історії, географії і т. д.

На вступі п. Ремсей заявляє, що в резолюції Конґресу про встановлення Тижня Поневолених Народів згадано 22 країни, але він не міг дістати прапорів усіх тих країн. „Моя книжечка не претендує на перфектність — каже п. Ремсей, — вона радше є виявом бажання зробити щось корисне для поневолених Москвою народів".

На початку книжечки подано джерела, з яких автор користувався, і висловлено подяку артистові - маляреві та друкарні.

Про книжечку Р. Ремсея написав статтю головний редактор „Реджистеру" Пол Ґаллек, який дав їй дуже прихильну оцінку, вказуючи на важливість ще як слід не оціненої проблеми незалежности поневолених народів.

Під вміщеним у книжці синьо - жовтим прапором інформація починається словами: „З глибоким зворушенням пишу про цю поневолену країну. Я мав честь зустрічатись і говорити з багатьма українцями. Я ціню їхню приязнь і поділяю їхні бажання бачити свою Батьківщину вільною від комунізму. Сподіваюся, що Божа воля дозволить мені дочекатися разом з ними часу, коли синьо - жовтий прапор України замає на волі".

Свою інформацію про Україну автор закінчує словами з поеми Шевченка:

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля
І неситий не виоре
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого,
Не понесе слави Бога
Великого Бога.

В цьому році Тиждень Поневолених Народів припадає між 15-им і 21-им липня. Було б дуже доцільним, якби УККА придбав цю книжечку для своїх Відділів, як корисний пропаґандивний матеріял. Коштує вона ¢25. Писати на адресу: Mr. Robert E. Ramsey, P.O. Box 3772, Chaffee Station, Denver 21, Colorado.

К. К.

Софія Парфанович

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(21)

У вас акцент, значить ви не німець. А коли ви не німець і говорите по-німецьки, ви підозрілий тип, щонайменше. Біда ж тільки, що й ваше англійське з ще більшим акцентом, як німецьке, а німці зразу це ловлять, і ваше американство стає їм підозріле. А ви не завжди маєте час і можливість викладати їм вашу епопею...

Отже, чужі мови мусите знати, бо по-англійськи з пересічним громадянином Середущої і Південної Европи ви ніяк не розмовитеся.

З „Европабусом" я проїхала з Фльоренції через Пізу на узбережжя і залишилася в Віяреджіо. Їхали ми уздовж морського берега від Пізи до Віяреджіо, і я насолоджувалася видом моря з лівої і гір з правої сторони. Море ліґурійське, ґранатове, поблизу берегів синє, але не таке, як Адрія чи Середземне. По морі біжать хвилі і викидають на берег свої білі гриви.

Врешті, з морем ми ще матимемо змогу познайомитися в часі мого „відпочинку". Тепер дорога крутиться між оселями та сосновими гаями. В одній з осель показують вам дім, де Пуччіні скомпонував свою „Мадам Батерфляй". І пахнуть сосни, італійські крислаті сосни, розігріті сонцем.

Праворуч гори: Апуанські Альпи. Формація похожа на Дольоміти, гострошпиляста, стрімкореброваna. В цих горах лежить скарб Італії: Каррара. Це невичерпні поклади мармуру.

Але он — Віяреджіо. По правій місто, по лівій море. За містом сосновий гай. Це все! Але ж це славетний живець здавна знаний. Ще коли ми були дітьми, ми не раз чували, як багаті й знатні — головно поляки — їхали до Віяреджіо.

Заїжджаю до готелю, який собі замовила через туристичне бюро в Фльоренції. В списку він третьої кляси, тобто: не відвідують його американці, немає в ньому люксусу, немає проточної, теплої води. Врешті, будемо купатися в морі, теплу воду маємо вдома, і не по неї ми так далеко їхали. А турист в дорозі завжди трохи брудноватий, та ще в Европі, де купальні трудніше доступні, зокрема з теплою водою.

Готель, як інші будинки, з кінця минулого століття: масивний будинок з віконницями із дощечок, без балконів. Господар — типовий італієць, чорнявий і вродливий, але вищий і поставніший від пересічного, назагал малого, італійця. Кілька дівчат обслуги, господиня. Ніхто не говорить по-англійськи. Моя кімната без лазнички. Але вона на поверсі, і можна мати теплу купіль, за окремою оплатою. Ціна кімнати доступна, головно на наші гроші, бо 2 300 лір з харчами тричі на день. Це яких чотири доляри.

Гості були переважно з середньої інтеліґентської кляси, поводилися дуже гарно, без питомої італійцям ґамірливости. Багато жінок мало на собі дорогі прикраси, як брильянтові персні й перлові нашийники, бо, як я вже писала, в Европі ще й далі вживають шляхетних прикрас, головно в Італії, хоча вона веде перед у виробі скляної біжутерії. Діти дуже гарно виховані, чемні й тихі.

Харчі — типово італійські: вранці кава і дві хрупкі булочки - кайзерки чи калачики. Масло, мармелядa. „Сіріалс", овочі або сік дістанете на спеціяльне замовлення і за окремою оплатою. Обід починається з-правила шпаґетті — треба сказати дуже смачних і щодня на інший лад приряджених. В карафочці тертий сир, яким густо їх посипаєте. Далі йдуть м'ясо, городина, салата і солодке. Кожен гість купує собі пляшку улюбленого вина, і йому подаватимуть його аж поки не вип'є. Хто не п'є вина — замовляє мінеральну воду, як от на кожному кроці рекламовані Пеллеґріні. Вечеря різниться від обіду зупою замість шпаґетті та овочами замість солодкого, які, до речі, беруть не рукою, а виделкою й ножем, наперед позбавивши шкірки.

Італійська кухня висококальорійна, і тому італійці повніші, як французи, жінки кругляві, м'яко повинені в товщ, але постави їхні преґарні, нагадують, що це — країна красунь, що служили моделями майстрам Ренесансу. Як би не було, харчів тут не цураються, кальорій не бояться і, певно, нізащо не виреклися б шпаґетті і макароні. Кажуть же, що Софія Льорен, втративши вагу на неіталійських харчах, щойно вернувши до шпаґетті, привернула свою лінію і чар.

В їдальні я старалася нав'язувати знайомства з іншими гістьми, головно самітними жінками, але час був короткий. З них тільки одна, що довший час була в Америці, говорила по-англійськи, з іншими я мусіла вживати моєї італійської.

Після сніданку я йшла купатися. Але тут чекала мене повна невдача!

Почну від пляжу. Віяреджіо не має вільного доступу до моря. Його узбережжя тісно забудоване крамницями й різними будинками, кожен з яких має позаду свій пляж. Це малий клаптик піщаної площі з кількома парасолями, двома рядками крісел чи лежаків і роздягальнею. Всі такі пляжі платні. Поза тим — що ближчі вони до міста, то гірші й дешевші. Я була на пляжі двічі: раз заплатила 200 лір, тобто 32 центи, і другий за містом, біля елеґантного готелю — 1000 лір, тобто 1.62 доляра, без права сидіти в кріслі, за що треба було окремо заплатити.

В обох випадках було холодно. Дув сильний вітер і пісок був холодний, щоб на ньому вигріватися. Море було розбурхане, зеленкаво - сіраве.

Одначе, нічого не вийшло з моїх вимріяних вакацій. Мій настрій погіршували ночі. Наш готель стояв поблизу кіна, з якого музика ревла до 2-ої години. До того ж стрілянина з ковбойських фільмів так і лунала в моїй кімнаті. Як і інші гості, я ходила по місті. Трохи по променаді, трохи вздовж соснового гайка Пінета. Мене остерігали, щоб не брала з собою грошей і не відходила задалеко від людей...

Про море розказали мені погану історію. Якраз у Віяреджіо в 1882 році потонув англійський тридцятилітній поет - драматург Шеллі, коли перевернувся його човен. Щойно через місяць викинула його тіло вода, і ще тоді тримав він у руці том грецьких драм...

Відпочивши так два дні, я постановила використати два інші на прогулянки - поїздки. Взяла, отже, туру до затоки Ла Спеція.

Загальні Збори Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА)

В неділю 15 квітня відбулися в ЛМКлюбі в Ню Йорку загальні збори Об'єднання Мистців Українців в Америці. Спочатку, на внесок скульптора С. Литвиненка вшановано пам'ять померлого визначного українського мистця М. Бутовича. Після цього діючий голова ОМУА С. Гординський говорив про загальноукраїнські мистецькі справи, про важливість існування ОМУА, про яке на Україні думають, що воно існує за допомогою фондів Форда і Рокефеллера. Тим часом ОМУА за ввесь час своєї діяльности мало допомогу тільки від українського загалу, від поодиноких осіб і врешті, від самих таки українських мистців на еміграції, які мусіли бути не тільки творцями, а й меценатами мистецтва. Далі, голова ОМУА говорив про зв'язки з европейськими мистецькими енциклопедіями, які використають увесь матеріял, поданий у каталогах виставок ОМУА, про свої заходи щодо репрезентативної виставки українського мистецтва в Европі. Ряд музеїв і ґалерій готов віддати безкоштовно свої приміщення для тієї виставки, але покищо брак відповідної особи в Европі, яка б фахово зуміла зайнятися тими справами.

Однією з важливих справ, говорив С. Гординський, це не тільки виставки сучасних наших мистців, але й опіка над творами померлих і живучих українських мистців. Заходами промовця відливається тепер в бронзі в Німеччині 65 історичних плякет В. Масютина, а в Ню Йорку твориться фундація О. Грищенка, якій мистець передасть свої найцінніші твори. Все це зв'язане з організацією майбутнього українського музею і ґалерії в Ню Йорку, щодо чого пороблено вже відповідні заходи. Далі заповів С. Гординський на осінь виставку з нагоди 10-річчя ОМУА.

Дискусія, ведена на високому рівні, виявила турботи дискутантів про загально українські мистецькі справи. Проф. М. Осінчук говорив про те, що сучасна московська історіографія безцеремонно зачислює до свого мистецтва твори мистців інших народів. Мистець А. Малюца говорив про справи мистецької критики і потребу постійної інформації нашого загалу про мистецькі справи. При НТШ він організує відділ матеріялів — біографії, репродукцій, критики — про українських мистців.

Мистець С. Литвиненко говорив про індивідуальні виставки, зокрема про виставки Л. Ґеца і М. Бутовича, що були прийняті дуже прихильно українським громадянством.

Мистець П. Мегик доповідав про Українську Мистецьку студію у Філядельфії, при якій існує постійна ґалерія, тепер з виставкою М. Бутовича. Учні Студії дістають високу оцінку, коли вони переходять до Академії Мистецтв у Філядельфії.

Секретар Р. Пачовський відчитав заяви вступу до ОМУА від різних мистців, м. і. М. Дмитренка, який нещодавно переїхав на постійне перебування з Канади до ЗДА і перебуває в Дітройті.

На внески мистців П. Андрусева і М. Осінчука залишено в основі ту саму управу Об'єднання з головою С. Гординським у проводі. Заступниками голови є тепер мистці П. Андрусів, С. Литвиненко і проф. В. Січинський, членами управи мистці Л. Кузьма, В. Ласовський, А. Малюца, П. Мегик, М. Мирош і М. Черешньовський; членами жюрі є мистці Ласовський, Малюца, Мегик, Осінчук і Черешньовський. Протоколи і листування ОМУА від років є зразково ведені секретарем Р. Пачовським і вони будуть незаступними архівами матеріялами для майбутнього історика українського мистецтва.

В. Н.

Нюарк в поклоні Героїні

В Українській Православній Церкві св. Тройці м. Нюарк, Н. Дж., 4-го березня ц. р. на прохання Т-ва Прихильників Української Народної Республіки відправлено Панахиду по сл. п. Олені Телізі в 20 річницю її героїчної смерти.

Церква була переповнена парафіянами і гістьми, що, не дивлячись на свої релігійні віровизнання, прийшли і вшанували пам'ять великої героїні. Всі віруючі стояли з свічками в руках і молились за душу тієї, яка в умовах жорстокої окупації — Німецької Гітлерівщини підняла стяг за Відродження Вільної Української Держави.

Прот. о. А. Селепина, який відправляв Панахиду, в своїй змістовній проповіді з щирим серцем і слізьми на очах розповів приєутнім пройдений шлях великої мучениці — поетеси Олени Теліги. Він згадав і її чоловіка М. Телігу та інших, які були знищені в дні 21-го лютого 1942 року пострілами з рушниць на одному із подвір'їв київських в'язниць.

Під час 2-ої світової війни і зокрема Гітлерівської окупації України, Олена Теліга перша повертається в рідні околиці — в столицю України Київ і там же незабаром організувала спілку письменників і очолила видавництво „Літаври".

Як Тарас Шевченко в часи самодержавія своїм словом гостро підніс протест проти поневолення свого народу царським режимом, так само О. Теліга, поетка 20-го століття своїм словом, працею в умовах найжорстокішого 2-го брунатного окупанта своїм полум'яним словом теж підняла свій голос протесту за привернення людських прав своєму народові, та закликала свій народ дбати про відродження своєї Вільної Української Держави. За ці сміливі слова її закатовано всього лише на 5-му місяці її повернення до рідної столиці м. Києва, про яку вона мріяла ввесь час свого перебування на еміграції.

О. Теліга не залимилась і не зрадила ідеї та своїх товаришів, сміливо та навіть з усміщкою на устах, як це стверджують самі кати, виходила разом з іншими на подвір'я в'язниці і з гордістю прийняла смерть за свій нарід, за свою націю.

I в павутинні
перехресних барв,
Я мрію до самого рання,
Щоб Бог послав мені
найбільший дар,
Гарячу смерть,
не зимне умирання.

Так писала вона в одному із своїх творів.

І цю гарячу смерть вона прийняла так, як цього хотіла. Прийняла достойно, як вірна дочка свого українського народу.

Таких жінок героїнь, як сл. п. Олена Теліга, українська нація має більше, і всі вони разом з своїми подругами, чоловіками, прийняли смерть від ворожих окупацій лише за те, що хотіли жити вільним життям в своїй Вільній Українській Державі.

Нехай же пам'ять великої героїні великого народу стане прикладом для майбутніх поколінь, як треба боротися і вмерти за справу України, за справу визволення своєї Батьківщини від будь-якого окупанта, брунатного гітлеризму чи червоної та білої Москви.

Під час панахиди співав хор під керівництвом диригента п. С. Вожаківського.

К. С.

Пласт-Прият у Клівленді

З кінцем березня ц. р. відбулися загальні збори Пласт-Прияту в Клевленді.

На ці збори прибуло понад 10 батьків. Зборами проводив п. Камінський. Управа Пласт-Прияту здала звіт із своєї діяльности (голова інж. Р. Грабець).

Після звіту розвинулася цікава й дуже продуктивна дискусія. Присутні батьки виявили велике заінтересування виховними та господарчими справами.

З увагою вислухали ширші виховні уваги кошових (І Руденський й Л. Вовчук) та станичного (Я. Кришталович).

На бажання батьків загальні збори порішили ці слушні уваги видрукувати й надіслати батькам, які не були присутніми на зборах.

Станична Старшина й Управа Пластового Дому дякували за матеріяльну поміч. Старанням Пласт-Прияту помальована кухня й лазничка (Г. Голубець), уложені плитки на підлогу у дівочій кімнаті, встановлені подвійні шиби та передано ввесь дохід з пластового фестину й заморожені гроші, що були зібрані кількома попередніми управами Пласт-Прияту на сплату купленого дому. По уділенні абсолюторії відбулися вибори. Пройшли вони швидко. Не треба було нікого просити увійти до управи й ніхто не відмовлявся. На голову вибрано д-ра В. Боднара.

Загально збори пройшли ділово й приємно було перебути пару годин у дружній атмосфері батьків та виховників пластоної молоді в Станиці.

Л. Б.

● **Конґолійський уряд** звернувся до тамошнього командування військом Об'єднаних Націй, щоб вислати сильне військове з'єднання до південної частини провінції Касай, де ватажок місцевого племени Альберт Кальоні проголосив був ще два роки тому „самостійну державу". Але в Конґо взагалі є 17.000 міжнародного війська, розпорошеного на дуже великому терені, і ледви чи можна буде військовою силою ліквідувати ту „державу" та привернути тамошніх ватажків до льояльности.

● **У Південному В'єтнамі** рішено помалу очистити з комуністичних партизанів острівець Фукок і перетворити його на фортецю, яка внеможливлювала б постачання доповнень і зброї та харчів з недалекої Камбоджі. Від Камбоджі до північного берега того острівця тільки 15 хвилин їзди моторовими човнами і поромами, що використовують комуністи при „невтральності" Камбоджі. Покищо американський нищильчик сторожить тільки східні береги того острівця, не запускаючись на північ, щоб не попасти в обстріл збоку комуністів та, внаслідку такої сутички, не викликати з Камбоджею конфлікту.

Братство св. Покрови УАПЦеркви в Арґентині в юрисдикції митрополита Теодоровича

Буенос Айрес. (єдо) — В неділю 25-го березня відбулися загальні річні збори Братства св. Покрови УАПЦ в Арґентині, що, крім центральної парафії з великим храмом у самому Буенос Айресі, має ще й відділи на провінції — в Вериссо, пров. Буенос Айресу та деякі в провінції Чако. Головував на зборах проф. Є. Онацький, секретарювали інж. Ів. Бандура та п. Гаркуша. Ухвалено висловити попередній Управі подяку за жертвенну й успішну працю, а також обрано нову Управу з незмінним довголітнім головою протопресвітером і адміністратором УАПЦ в Арґентині о. Б. Арійчуком. Найцікавіша постанова цих загальних зборів, прийнята одноголосно (при одному стриманому) — просити митрополита Ів. Теодоровича в ЗДА прийняти УАПЦеркву в Арґентині під свою духову опіку. Ця постанова викликана фактом довгої хвороби арх. Ігоря Губи, в юрисдикції якого досі знаходилася УАПЦ в Арґентині. При цій хворобі архиєпископ Ігор не може як слід опікуватися Церквою в Арґентині. Загальні збори Братства вирішили одноголосно просити митроп. Івана Теодоровича, що кілька років тому перейняв під свою духову опіку українську Церкву в Бразилії, перейняти й УАП Церкву в Арґентині.

22-го лютого відбулися в Торонті засновуючі збори українських професійних бібліотекарів, які працюють в публічних, університетських та спеціяльних бібліотеках Канади. Збори вирішили заснувати професійне бібліотекарське товариство, схвалили статут та обрали керівні органи Т-ва на 1962 рік.

До першої управи Т-ва увійшли: пані Марія Охримович — голова, д-р Богдан Казимира — заст. голови, Михайло Сосновський — секретар, Василь Верига — фін. секретар, Володимир Кузь — скарбник, пані Ольга Федейко і Андрій Харик — члени. До Контрольної Комісії обрано Романа Маланчука — голова, д-ра Марка Антоновича і Миколу Крента — члени.

За статутом дійсними членами Т-ва можуть бути професійні бібліотекарі - українці, абсольвенти бібліотекарських шкіл. Звичайними членами можуть бути всі ті українці (-ки), які бажають співпрацювати для здійснювання статутових завдань Товариства. Зокрема йдеться тут про осіб, які мають відношення до бібліотекарської справи і працюють на різних посадах у загальноканадських бібліотеках, чи ведуть українські бібліотеки при різних організаціях, але не мають статусу професійних бібліотекарів.

Т-во плянує працю у таких напрямках: 1. Підготовка індексу до українських періодиків; 2. Виготовлювання бібліографічних оглядів та рецензій чужомовних видань, що мають будь-яке відношення до української проблематики; 3. Збирання матеріялів до юнійного каталогу українських публікацій на терені Канади; 4. Подавати фахову допомогу у веденні, організації і т. п. українських бібліотек, у каталогуванні, клясифікації, тощо.

М. С.

Рокефеллер закликає поширити республіканську організацію на міське і не-біле населення

Вашинґтон. — Губернатор Нелсон А. Рокефеллер, промовляючи на зборах Конференції Республіканських Жінок, твердив, що республіканці мусять почати організаційну працю і серед міського населення та не - білими виборцями. Ці дві групи, казав нюйоркський губернатор, творять-аж три четверті або й більше всіх виборців в цій групі стейтів, число електорів яких майже могло б вибрати президента ЗДА. „Не думаймо, казав Рокефеллер, що наша партія обмежена тільки до сільських районів і до підміських районів. Ми мусимо звертатися і до міських виборців і показати їм, що ми можемо з успіхом працювати і для них". Зібрані жінки гаряче оплескували промову губернатора, головно тоді, коли він говорив про успіхи свого урядування в нюйоркському стейті. На зборах промовляли ще й республіканські конгресові провідники сенатор Дірксен і конгресмен Галлек.

● **У московському університеті** мав перевести 12-тижневий курс американського права й законодавства професор Гарвардського університету, д-р Герολд Берман. Але після сьомої лекції, коли він роздав студентам у російському перекладі текст ухвали Найвищого Суду про обов'язок реєструватись комуністам в Америці, разом із мотивами тієї ухвали та опінією меншости Найвищого Суду, — московські університетські й партійні власті почали робити натиск на студентів, щоб вони бойкотували ті лекції. Внаслідку проф. Берман мав порожню залю і рішив передчасно припинити свій курс.

З НАШИХ БУДНІВ

ЗА РЕНАТУ — ВАНДА

Багато було розмов на нашому політичному перелазі в Ню Йорку після польської ревії „На нашем подвурку", в якій знову блиснула ясною зорею гостя з далекого Лондону — Рената Боґданська, колишня наша землячка, Рена Яросевич.

Дехто з земляків твердив, що поляки заподіяли нам чергову історичну кривду, присвоївши собі такий яскравий талан, таку співачку! Пані говорили, що колишня землячка тільки тому стала славною, що перейшлася заміж за генерала Андерса. Натомість мужчини мали цілком інший погляд: що генерал Андерс тому став популярний серед Польонії, що має таку файну жінку-українку.

Не будемо тут встрявати в деталі приватної натури, а затримаємось на моменті національної кривди. Якщо нам дійсно сталася кривда з цього приводу, то ми вже, будь-що-будь, взяли собі за неї реванш. Це факт, що поляки забрали нам Ренату Боґданську, але ж взаміну за неї — віддали Ванду Васілевську...

Я не знаю, хто зробив на тій культурній виміні ліпший бизнес: Польща чи Україна. Владислав Андерс чи Олександер Корнійчук. Але ж, відома річ, що так само, як наша співачка, Реня Яросевич, перейшла в чужий табір, ставши дружиною польського генерала, так само польська письменниця, хай і комуністка, вийшовши заміж за ґавляйтера від літератури, тов. Олександра Корнійчука, — стала писати книжки українською мовою, в яких... „представляє героїчну боротьбу українського народу з фашистами", за словами Дмитра Гринька в київському журналі „Вітчизна".

Той самий Гринько пише, що це Ванда Львовна (Васілевська, розуміється) допомагала О. Корнійчукові писати лібретто до опери „Богдан Хмельницький", де, як знаємо, „видатний радянський драматург" таки добре переїхався по „родаках" Ванди Львовни, хай буде по шляхті, а все ж рідних їй по крові...

Тож, у політичному аспекті трактуючи справу, наша національна кривда, якщо не цілком вирівняна, то бодай наполовину. Але з жіноцтвом не так просто: політика — політикою, талан — таланом, а краса і врода теж відіграють визначну ролю... Ну, на відтинку краси жіночої, то ми програли, чи не гірше, як колись під Берестечком! Що тут казати: наша колишня землячка, Реня Яросевич, то ж була красуня, що самого генерала звела з ума! А Ванда Львовна, нікуди гріха таїти, красою зовсім не грішила, ходила в чоботях з халявами і подобала не на жінку, а на „хлопа". Тому, мабуть, в часі совєтсько-польської війни большевики зробили її полковим комісаром. Уявляю собі, як то німаки рвали з фронту, узрівши такого чортополоха.

В цьому місці, дорогі друзі, треба схилити чоло в пошані перед нашим земляком і драматургом, Олександром Корнійчуком. Оце вам справжній герой Радянського Союзу! Недаром він носить на грудях стільки орденів та медалів! Це — за відчайдушну хоробрість: що зважився одружитись з полковим комісаром.

Ікер.

ПРАЦЯ

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" ПОШУКУЄ ДОСВІДЧЕНОГО МЕТРАНПАЖА-ЛОМЩИКА
ДО ПРАЦІ ПРИ ГАЗЕТІ
СТАЛА ПРАЦЯ. — ПЛАТНЯ ЗА УМОВОЮ.
Зголошуватися особисто між 10-ою а 2-ою год. КОЖНОГО дня, крім СУБОТИ, на адресу:
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N.J.
Домовлення про інтерв'ю приймається теж ТЕЛЕФОНІЧНО або ЛИСТОВНО.

Потрібно **РОБІТНИКІВ** ДО ЗАГАЛЬНОЇ ПРАЦІ **на Союзівці.**
ТАКОЖ **ПЕКАРЯ і БАРТЕНДЕРА**
Голоситись: UKRAINIAN NAT. ASS'N. ESTATE Kerhonkson, N. Y.
письменно або телефонічно: Kerhonkson 5641

Cafe Geiger 206 E. 86 St. (b. 2 & 3 Ave.) NEW YORK Tel.: RE 4-4428
Щоденно КОНЦЕРТ від год. 4:00
Найліпша нім. кухня — Ланчі — Обіди
Знамените печиво з власної пекарні.

УВАГА! ГРОМАДЯНИ БОСТОНУ й ОКОЛИЦІ! УВАГА!
COSMOS PARCELS EXP. CORP.
НОВОВІДКРИТА АГЕНЦІЯ в БОСТОНІ, Масс.
ВИСИЛКА ПАКУНКІВ
безпосередньо з Бостону
до всіх країн в СССР — Україну, Білорусь, Литву, Латвію, Естонію та інші країни.
Скора безпосередня доставка. Повна гарантія доручення, з оплатою мита на місці. Знижена оплата за обслугу. Великий вибір різного товару по дешевих, або обнижених цінах. Пакунки можна приносити або присилати на адресу:
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
271 Shawmut Avenue BOSTON 18, Mass. Tel.: LI 2-1767

UNITED REAL ESTATE CO.
ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО на КВІНСІ
ДОМИ — у всіх околицях Ню Йорку
МОРГЕДЖІ — всіх категорій
ІНВЕСТИЦІЇ — в реальностях
і торговельних об'єктах
RICHMOND HILL — FLUSHING — ASTORIA: Нові 2-род. ДОМИ, будовані на солідному грунті. Всі ті хати мають по 3 мешкання, з яких два покривають всі видатки.
COLLEGE POINT: Вигляд на море, 1-род., мур. ДІМ, модерні кімнати, викінчена пивниця, гарний город. Мортгедж за 4%. Ціна $18,500. Всі видатки цього дому є тільки $84.00.
В. Кузьминський
170-13 HILLSIDE AVE. — JAMAICA 32, N. Y.
Tel.: OL 8-6330

ПРАЦЯ — HELP WANTED MALE

MACHINE SHOP HELP (1-клясні)
Lathe Hand (1-клясні), Milling Hand. Добра платня. Постійна праця. Приємні умовини праці. Льокація в Jamaica Tel.: AX 7-0038

MARINE CARPENTERS, CABINET MARKERS, МАЛЯРІ і МЕХАНІКИ
Добра платня. Постійна праця. Приємні умовини.
FREEPORT POINT SHEPYARD
417 Woodclef Avenue Freeport, L. I. Tel.: FR 9-3665

ПОТРІБНО ДО ФАБРИКИ МАШИН
Brake operators (1-клясні) Powerpress operators & Set up Men (1-клясні) Sheet Metal Mechanics. Денна і нічна шихти. Також потрібні зварювачі.
JETA, Inc. YOnkers 9-4400

AUTOMATIC SCREW MACHINE
"Machine set up & operate on Greenlee, Davenports, Swiss & B. & S". Добра платня. Постійна праця. Бенефіти. Приємні умовини праці. Денні й інші шифти.
BUCHMANN SPARKWHEEL CORP.
4-20 — 47th Ave. L. I. City RA 9-2980

KNITTERS WANTED
Flat Links & Links. L. H. & T. J. Machines. Постійна праця. Платні свята і вакації. Денна і нічна шифти.
588 Woodward Avenue RIDGEWOOD, Brooklyn

МЕХАНІК — КЕРІВНИК з ДОСВІДОМ
СТАЦІЯ ВАНТАЖНИХ АВТ НАПРАВКИ і РЕМОНТИ
Мусить мати власні прилади. Добра заплата — постійна праця — гарні умовини — всі користі. Запитувати цілий тиждень. Клічте: Mr. Al Kantaros MA 2-4710

Stationery Engineer
Досвідчений до магазинів. 4:00 по пол. до 12:00 ночі. Повний час, постійна праця. Багато компанійних користей. Голоситись:
GIMBELS
116 West 32nd Street
Personnel Dept. 1st Floor Opposite Store.

МЕХАНІКИ ПРИ МЕТАЛЕВИХ ПЛИТАХ
Мусить вміти читати друк і виготовляти склад. Потрібні також ЗВАРЮВАЧІ-Welders (8) з досвідом. Гарні умовини праці. Клікати цілий тиждень.
WASHEX MACHINERY CORP.
Commercial Street Plainview, L. I.
Engineers Hill off Sunniside Blvd.

Гарні, нові БОНГАЛА (модерн Apart.)
кухня і спальня, гаряча вода, газова піч і холодільня, 10 миль від СУМ-івки, фільтр. басейн, T. V. і спорт, дуже гарна околиця.
TANIA BUNGALOUS COLONY
Box 17 Glen Wild, New York Tel.: Woodrige 135
або писати на ту саму адресу. Винаймаємо на „вікенд", тиждень і на цілий сезон.

ПРАЦЯ — HELP WANTED FEMALE

КРАВЧИНІ до гарних костюмів, плащів і суконь. Постійна праця. Приємні умовини праці. Телефонуйте:
NICIS FASHIONS
737 Flatbush Avenue Brooklyn, N. Y.
BU 2-3196

ГОСПОДИНЯ для **ПОДРУЖЖЯ ЛІКАРІВ.**
Опіка над дітьми. Наймолодша дитина 3 роки. Окрема кімната, добра платня, 2 тижні платних вакацій. Вакаційна околиця, 7 миль від обох українських церков. Матиме помічницю до поміч. Важне, щоб обняла працю від 10-го червня 1962 року.
Писати: P. O. Box 41 MARCY, N. Y.

ДІВЧАТА МОЛОДІ ДО ПРАЦІ ПРИ ПАКУВАННІ.
Денна і нічна праця. Можна мешкати в Meat Packing Plant. Постійна праця. Добра платня.
WHITE PACKING CO. Inc.
349 Reid Avenue Brooklyn, N. Y.

ПОТРІБНО ОПЕРЕЙТОРОК
на машинах Singer & Merrow та спеціальних машинах на жіночі светери. No. 1 — чисте фабрика. No. 2 — 2 перерви на каву. No. 3 — платні свята. No. 4 — платні вакації. No. 5 — платня + бонус.
588 Woodward Avenue RIDGEWOOD, Brooklyn

КРАВЧИНІ
досвідчені у кравецькому промислі — добре платня, постійна праця, гарні умовини. Зголошення будь-коли в тижні:
Jamaica Avenue Околиця Richmond Hill
Можемо затруднити також осіб при спеціальних кравецьких машинах.
VI 6-9288

REAL ESTATE

2-пов. "frame" БУДИНОК
з 3-ма льокаторами і крамниця зі спортовим приладдям. Добрий прихід. Добре купно.
Dolgeville, N. Y.
За інформаціями клікати: LO 9-2214 — NYCity

НА ПРОДАЖ
новий, 2-родинний **мурований ДІМ,** збудований з **протипотоповим схоронищем,** перший в околиці Ню Йорку:
Озон Парк — 5 і 5 кімнат, викінчена пивниця, гараж, водне 2-зонове газове огрівання, міддяні рури і рами, проти звукова ізоляція, коркова підлога в рідних помешканнях. — Тиха українська кольонія, близько церкви і шкіл; найкраща комунікація у всі частини Квінсу. Ціна — дуже приступна. Варто оглянути. Телефонуйте:
VI 3-5874 або JA 9-5438

SUNNYWOOD HOMES
Нові 2-род. 1 блк. Огляньте дім — модель.
49th Street at 47th Avenue
2 бльоки до IRT Bliss St. Station
EX 2-9616
веч. ES 2-8365.

MILLWOOD BUILDERS, Inc.
під пров. Михайла КОТИСА
на Frances St., будує 7 по 2-род. домів, 3 спальні, вітальня, їдальня і кухня, гараж на 2 авта. Площа 60 × 100. Добра комунікація до Ню Йорку, Патерсону, Ньюарку, Джерзі Сіті і т. д. Ціна — $31,500.
PRescott 9-1765 — в Кліфтоні.

Маємо нові 1 і 2-род. ДОМИ,
положені в ідеальній дільниці Queens, Woodhaven, Ridgewood, Maspeth, Richmond Hill, Middle Village.
COOPER REAL ESTATE
6105 Cooper Avenue Glendale 27, L. I. EM 6-2088

OZONE PARK — $32,990
Нові 2-род. — 6 і 6 кімнат. Справді гарні доми, ідеальне положення, близько всіх удогіднень. Ультра модерні кухні та лазнички, великі спальні, прив. в'їзд, Музір і сeдар конструкція. Телефон будівничого:
VI 6-3558

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ ФУТЕР в QUEENS
JACKSON Fur Rentals
Найкращі футра на кожну нагоду
Денно або тижнево
ПОМІРКОВАНІ ОПЛАТИ
В повнім виборі
• СТОЛІ
• ЖАКЕТИ
• ПЛАЩІ
TWinning 8-2872
Якщо не відповідає NEwton 9-1331
в JACKSON HEIGHTS
Близько до кожної комунікації.
76-15 BROADWAY
(1 бльок від Roosevelt Ave.)
БЕЗПЛАТНИЙ ВІДБІР і ДОСТАВА.

РІЗНЕ

НОВИЙ Oyster Bay РЕСТОРАН
3101 B'way, Astoria
Accommodates up to 500
Відвідайте нас перше. Правдиве королівське прийняття з ділянки "Catering" на Ваші весілля, бенкети, прийняття. Найліпші потрави й обслуга. Удогіднення в їдальні до диспозиції 7 днів в тижні. Можна резервувати тепер на квітень, травень, червень. В справі всіх інформацій тел. до нашого директора catering: Mr. RUDY — LH 5-8402

Yorkville's — приємне місце зустрічей
НАЙКРАЩА ЕВРОПЕЙСЬКА КУХНЯ
Student Prince
Щоденно вечорами: ТАНЦІ і ПРОГРАМА
Nick Aversano і його оркестра, Philip Victor, віртуоз акордіон та відома співачка Sigrid і баритон Jay Gaynor.
(Передтим Cafe Wienecke)
207 East 86th Street NEW YORK, N. Y.
близько 3rd Avenue
За РЕЗЕРВАЦІЄЮ прошу телефонувати: AT 9-8230 і питатися за BETTY.

MISCELLANEOUS

Cosmos Travel Bureau
Піонер в подорожах. — Найбільший досвід у влаштовуванні подорожей до УССР і країн Східної Европи.
Забезпечуємо візa до УССР особам, які приїхали сюди під час або по 2-ій світовій війні і є тепер громадянами ЗДА.
Чи Ви хочете спровадити своїх кревних із СССР? Нав'яжіть контакт із COSMOS.
COSMOS TRAVEL BUREAU
45 West 45th Street — NEW YORK
Phone: CI 5-7711
Виїзд на власний риск подорожного.

НА ВЕСНУ ДО СТАРОГО КРАЮ
M/S BATORY
виїжджає з Монтреалю:
4-го ТРАВНЯ, 8-го ЧЕРВНЯ.
до Савтгемптон, Копенгаґн і Ґдині над Балтиком (Польща), а звідтам поїздом або автом до всіх частин Східної Европи.
ТРИ ВІДПЛИВИ ПРЯМО до ЛЕНІНГРАДУ з МОНТРЕАЛЮ
4-го травня, 6-го липня, 10-го серпня.
Мінімум оплати, в одну сторону:
1-ша КЛЯСА: $381 — Туристична КЛЯСА: $270.
275 ФУНТІВ БАГАЖУ ДАРОМ НА ОСОБУ.
За резервацією й інформаціями зайдіть до свого місцевого агента подорожей або
GDYNIA AMERICA LINE
220 Bay Street TORONTO 1, Canada

PACKAGES SERVICE

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ВІД
Cosmos Parcels Express Corp.
ДЛЯ ВСІХ ТИХ, ЩО ВИСИЛАЮТЬ ПАКУНКИ - ДАРУНКИ СВОЇМ ПРИЯТЕЛЯМ І КРЕВНИМ ДО КРАЮ.
Ви можете тепер висилати у своєму пакунку УЖИВАНІ такі речі: біжутерію, годинники, фото-камери, ручні машинки до шиття, порт. машинки до писання, рушниці на полювання, ручні машинки знаряддя, музичні інструменти Hi-Fi фонографи, радіо-транзістори, пилососи, 8 і 16 mm фільмові камери, під умовою, що все є в доброму стані. Запевняємо Вас у нашій ЗВИЧАЙНО СКОРІЙ, ВІДПОВІДАЛЬНІЙ та ГАРАНТОВАНІЙ ОБСЛУЗІ, на всі товари.
COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
(LICENSED by VNESHPOSILTORGH)
Ввічливо повідомляємо всіх наших давніх клієнтів і багато нових, що тепер висилають через нашу фірму, що доставка пакунків до СССР продовжується.
Маємо уповноваження ВНЕШПОСИЛТОРГУ продовжувати висилку пакунків, за які ми гарантуємо доставу і то дуже скору.
Всі наші відділи мають великий вибір товарів (текстильні, шкіра і т. д.), по дуже сприятливих цінах. Наші відділи, подані внизу, дають найліпшу обслугу та спеціальну увагу до кожного клієнта.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	Phone AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave.	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	DI 5-8808
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Club Bldg.)	
Відділ у Vineland відчинений тільки у п'ятн., суб. і неділі.	
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street	LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave.	PO 5-5892
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W.	OL 8-2256
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue	CH 6-4724

RESTAURANTS

ПІД НОВИМ ЗАРЯДОМ
Choy's
— EDDIE CHINS — новий власник.
Даром доставa до дому
Доставляємо гарячі хінські страви до дому або відвідайте наш чудовий ресторан.
Ave. U & East 66th St.
RN 3-7131-2 B'klyn
Безплатне паркування.

РІЗНЕ

Galant Pastry Shop
1291 Lexington Avenue (86-87 Streets) NEW YORK
Якщо маєте око на щось надзвичайного і маєте апетит на щось спеціяльного, тоді закупіть собі НЕЗРІВНЯННИЙ GALANT'S СИРНИК зі сметанкового сира і битої сметани.
Tel.: LE 4-9409

МАЙЖЕ НОВИЙ ОДЯГ ВИПРОДАЖ
відповідний на висилку до ЕВРОПИ.
Куплені з гуртівні, нові для чоловіків, жінок та дітей. Нечувано НИЗЬКІ ЦІНИ.
ЗОВСІМ НОВІ ЧОЛОВІЧІ УБРАННЯ
$20 і більше — $20 і більше
Уживані убрання від $8.00.

Штани, 100% вовна	$4.00
Зимові плащі від	$8.00
Жіночі суконки від	$5.00
Жіночі костюми	$5.00
Вовняні спідниці	$1.50
Дитячі суконки від	$1.00
Найл. блюзки і комб.	$1.00

Переконайтеся самі, без будь-якого зобов'язання.
Відкрито: від 10 рано до 7 веч., від пон. до суботи, вкл.
Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue (bet.) 88th & 89th Streets)
New York City — TR 6-7460

ПОЩО ТРАТИТИ ЧАС НА ПИСАННЯ АДРЕС?
ПЕЧАТКИ в різних мовах з емблемами друкованими і писаними буквами (скриптом) виробляє
ROMAN IWANYCKYJ
2905 Wilkinson Avenue Bronx 61, N. Y.
Телеф.: в день: TA 3-8407 вечором: TA 8-9740
ПЕЧАТКА: в ціні до 2 інчів довга, з пересилкою $2.00

FINANCIAL

Шліть ГРОШІ до КРАЮ Тільки GRAMERCY
дає Вам
• ПОВНУ ГАРАНТІЮ — Ми маємо лайсенс Департаменту Банків і Забезпечення та бондовані на $20,000.00
• НАЙСКОРІШУ ДОСТАВУ около 10-14 днів
• ПОВНУ ВИПЛАТУ — Жадних відтягнень
• ПОСВІДКИ ВІДБОРЦЯ — Тільки ми видаємо підписані посвідки відбору на всі пересилки.
Ставки: 9 РУБЛІВ за $10
Оплата: до $35.00 — $3.50; понад $35.00 — 10%
Спеціялісти від 1947 р.
GRAMERCY — Dept. F
744 Broad St., Suite 925 Newark, New Jersey
PARCEL DEPARTMENT
118 E. 28th St., Suite 906 New York 16, N. Y.
N. Y. Telephone: MU 9-0598
Відкрито:
Щоденно: 9-5:30; Суб.: 10-1
В неділю — закрито.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Чудо хемії притемнює сиве волосся без фарбування
Наука відкрила методу притемнювання сивого волосся без фарбування. Люди зі сивим волоссям можуть тепер самі позбутися сивини, не фарбуючи, що виглядає штучно і ніхто тим не здурюється.
Це є рідина, якою щоденно натирати волосся, кілька секунд кожного ранку при звичайній зачісці. Постепенно до 10 днів кольор волосся змінюється. Відтінь волосся залежить від кількости уживання плину. Справді чудо, а Ви будете вдоволені вислідом. Не пропустіть цієї нагоди. Шліть цей вирізок з Вашим ім'ям і адресою до
TRYSAN CO., DEPT. 75, PEEKSKILL, N.Y.
Це буде Ваша дорога, сказати, що Ви хочете спробувати цей розчин, а вони вишлють Вам $6.00 запас, за який заплатите поштареві тільки $5.00 при доставі.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St. Tel.: GR 3-3550 New York City
Нова ПЛАТІВКА: ВОСКРЕСНА УТРЕНЯ, наспівана хором в Голляндії. Ціна $4.95.

РОЗШУКИ

ВРИКАЙЛО Іван Миколаєвич, Плавуче, село Цецори, область Тернопіль — пошукує рідних: ВРИКАЙЛА ВАСИЛЯ МИКОЛАЄВИЧА і ВРИКАЙЛА МИКОЛУ ВАСИЛЬОВИЧА, які до війни жили у Филаделфії.
Longin TOMASEWYCZ
1913 Buhrer Avenue Cleveland 9, Ohio

РІЗНЕ

ORBIT українська кр-ця в НЮАРКУ
449 Springfield Avenue (pir Waverly Ave.), Newark, N. J.
Tel.: BI 2-2153
Продає мужеську і жіночу галантерію та різні товари, придатні як ПОДАРУНКИ з різних нагод. Має на складі Hi-Fi радіо, фоно, Blaupunkt апарати.

MISCELLANEOUS

ДЛЯ ДІТЕЙ MOTOR SCOOTERS
імпортовані з Міляно, Італія. Lambretta Motor Scooters. Поміркoвані ціни. Також імпортовані економічні АВТА та імпортовані спортові АВТА, від $17.95 й більше з Англії.
LEWERS SALES & SERVICE, Inc.
3941 Amboy Rd., Great Kills, S. I.
YU 4-7177

Будете поінформовані, що діється в краю, слухаючи Европу на короткі хвилі. Гарантуємо відбір. Найбільший вибір в НЮ ЙОРКУ німецьких Hi-Fi радіоапаратів
TELEFUNKEN BLAUPUNKT NORDMENDE GRUNDIG LOEWE SABA
HI-FI & MAGNETOPHON
Продаж і обслуга в руках німецьких спеціялістів
SYLVERN STORES
GERMAN HI-FI MANHATTAN
1574 3rd Ave (88 St.) AT 9-8677
Продаж і обслуга на всі імпортовані марки. Саме одержано з Німеччини BRAUN FM AM Phonograph $189.00

IВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ New Jersey
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща у випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET (cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTOR
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 Springfield Avenue NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Theodore WOLININ, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

PACKAGES SERVICE

Package Express & Travel Agency, Inc.
подає до відома своїм клієнтам,
що згідно із зарядженням ВНЕШПОСИЛТОРГА вільно тепер посилати в пакунках до всіх частин СССР слідуючі предмети, вже уживані, але ще в доброму стані:
біжутерію, годинники, всякі фотоапарати, ручні машинки до шиття, ручні (куферкові) машинки до писання, ручні предмети для ремесла, музичні інструменти, магнетофони, електричні нагрівальні машинки, рушниці до полювання, радіоапарати без ламп з транзістором, пилососи, вузькофільмові кіно-камери.
Покористуйтесь нашою доброю, рекомендованою фірмою, нашою скорою і надійною обслугою.
ПАЧКИ — ДАРУНКИ ДО КРАЮ
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by USSR)
ДОСТАВА пачок ГАРАНТОВАНА, а також підпис відборця. Для вигоди клієнтів при канцеляріях нашої фірми великий та різнородний вибір ТОВАРІВ НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ. Фірма відкрита щоденно від 9-ої год. ранку до 6-ої веч.; в суботи і неділі від 9-ої ранку до 4-ої по пол.
НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Ave. (cor. Lincoln Place)	IN 7-6465 & IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312 Market Street	MI 2-2452 & MI 2-1681 & BO 9-6992
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue	ORegon 4-1540
PHILADELPHIA, Pa. — 631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue	BAker 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. — 107 So. Vermont Avenue	DUnkirk 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HUmbolt 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DIckens 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	TOwnsend 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue	CHapel 7-5164
SPRINGFIELD, Mass. — 220 Worthington Street	REpublic 2-7163
SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue	CLifford 7-6320
SYRACUSE, N. Y. — 1409 W. Genesee Street	HArrison 2-5386
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PRospect 1-0696
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street, Corner Wayne Street (near Hudson Tubes)	HEnderson 5-6368
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street	HEmlock 5-1654
COHOES, N. Y. — 13 Sergeant Street	CE 7-2727